

Asia: VN/31874/2025

Finanssipoliittisen parlamentaarisen työryhmän avoin kuuleminen julkisen talouden vahvistamisesta, kasvupolitiikasta ja velkakestävydestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Julkisen talouden vahvistamista ja kasvupolitiikkaa koskevat valinnat vaikuttavat laajasti ihmisten arkeen ja eri väestöryhmiin. Tasa-arvovaltuutettu pitää välttämättömänä, että finanssipolitiikan valmistelussa otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvät velvoitteet, sukupuolten tasa-arvon ja muun yhdenvertaisuuden edistäminen.

Finanssipolitiikka on osa yhteiskunnan arvopohjaa. Sen vuoksi on olennaista, että finanssipolitiikan valmistelussa annetaan perus- ja ihmisoikeuksille niille kuuluva asema. Finanssipolitiikkaa ja taloutta koskevia päätöksiä tulee arvioida ja peilata suhteessa perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen ja eriarvoistumiseen ja syrjinnän riskeihin. Vaikka julkisen talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, se ei saa heikentää perus- ja ihmisoikeuksia tai kohdistua kohtuuttomasti samoihin, haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisryhmiin. Finanssipolitiikalla tulee pyrkiä tukemaan ihmisten yhdenvertaista osallisuutta yhteiskuntaan, työelämään ja taloudelliseen hyvinvointiin.

Sukupuolten tasa-arvo ylläpitää osaltaan oikeusvaltiota ja demokraattisen yhteiskunnan vakautta. Sukupuolten tasa-arvo liittyy siten kiinteästi finanssipolitiikkaan. Se on keskeinen mekanismi, joka ehkäisee polarisaatiota, syrjäytymistä ja yhteiskunnallista eriarvoisuutta – asioita, jotka itsessään heikentävät talouden kestävyttä ja kasvun edellytyksiä.

Tasa-arvovaltuutettu pitää tärkeänä, että finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä selvittäisi, miten finanssipolitiikan valmistelussa voitaisiin hyödyntää nykyistä paremmin sukupuolittain jaoteltua tietoa ja dataa ja miten tällaisen tiedon ja datan saatavuutta ja avoimuutta voitaisiin ylipäättään lisätä. Verotuksen, etuuksien, palvelujen ja työllisyyden vaikutuksia voidaan arvioida luotettavasti vain, jos käytettävissä on sukupuolittain eriteltyä tietoa. Avoin data lisää päätöksen läpinäkyvyyttä ja vahvistaa päätösten legitimitettiin ja yleistä hyväksyttävyyttä ihmisten keskuudessa.

Tasa-arvovaltuutettu pitää tärkeänä, että parlamentaarinen työryhmä asettaisi selkeitä tavoitteita, miten sukupuolten tasa-arvoa edistetään suomalaisessa yhteiskunnassa. Selkeät, konkreettiset ja mitattavat tasa-arvotavoitteet auttavat ohjaamaan päätöksentekoa haluttuun suuntaan. Ne auttavat myös arvioimaan finanssipoliittisten toimien vaikutuksia. Julkisen talouden vahvistamista koskevissa

toimissa tulee hyödyntää sukupuolitietoista budjetointia, jota valtuutettu on pitänyt keskeisenä myös valtion talousarviosta antamissaan lausunnoissa.

Janas Pirkko
Tasa-arvovaltuutetun toimisto